

Energistyrelsen

Høringsnotat vedrørende udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen)

Kontor/afdeling

Center for energiadministration

Dato

9. august 2023

J nr. 2023-70

Udkast til bekendtgørelse om tilskud til energiforbedringer i bygninger til helårsbeboelse (Energirenoveringspuljen) blev sendt i høring den 26. juni 2023 med frist for afgivelse af høringssvar den 4. august 2023.

Der er modtaget i alt 15 høringssvar.

Følgende 4 høringssvar har angivet, at de ikke har bemærkninger til udkastet til bekendtgørelsen: Dansk Arbejdsgiverforening, Byggeskadefonden, Forbrugerrådet Tænk og Københavns Erhvervsakademi (KEA).

Følgende 11 høringssvar har afgivet bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet: EjendomDanmark, Glasindustrien, Københavns Kommune, Glarmesterlauget, Vinduesindustrien, Dansk Erhverv, Danske Bygningskonsulenter, Flow Loop, Andelsboligforeningens Fællesrepræsentation, Grundfos og SYNERGI.

I det følgende vil de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar blive gennemgået efterfulgt af ministeriets bemærkninger. Ministeriets bemærkninger er markeret med *kursiv*. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til det fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Høringsnotatet er disponeret efter følgende punkter:

1. Forenkling af tilskudssatserne
2. Bemærkninger vedrørende forsatsruder og tilskudskriterier for vinduer
3. Omfanget af de tilskudsberettigede tiltag
4. Kontrol og tilsyn
5. Øvrige bemærkninger vedrørende bekendtgørelsesudkastet
6. Ændringer i bekendtgørelsesudkastet, som høringssvarene har givet anledning til

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

1. Forenkling af tilskudssatserne

Glarmesterlauget, Glasindustrien, Grundfos og SYNERGI finder det positivt at tilskudssatserne til udskiftning af vinduer og forsatsruder forenkles så der kun ydes støtte til en slags vinduer, og at der ikke skelnes mellem arealer over og under 40 kvm.

Ministeriets bemærkninger

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet kvitterer for de positive tilkendegivelser og for de indkomne høringssvar.

2. Bemærkninger vedrørende forsatsruder og tilskudskriterier for vinduer

Glarmesterlauget og Glasindustrien bemærker at den foreslåede g-værdi for forsatsvinduer på 0,6 er uhensigtsmæssig, da den udelukker 3-lagsenergiruder og 2-lags energiruder med lamineret glas. En grænse på 0,5 ville sikre at disse to typer ligeledes ville kunne opnå tilskud.

Glasindustrien anfører i forlængelse heraf at det i stedet for g-værdi ville være relevant at stille krav til vinduernes LT-værdi (Lystransmittans % iht. DS/EN 410).

Københavns Kommune finder, at det kan være vanskeligt at dokumentere vinduets U-værdi efter renoveringen, fordi en stor del vil afhænge af de eksisterende vinduer, hvis U-værdi er udokumenteret. Københavns Kommune foreslår i stedet, at der stilles funktionelle krav til vinduet efter renoveringen, f.eks. krav om udluftningsventiler og tæthed. På grund af vanskelighederne med at fastsætte u-værdien på det oprindelige vindue, foreslås at kravet alene omfatter den nye del af vinduet.

Vinduesindustrien er enige i, at tilskudskriterierne for vinduer forenkles ved ikke at differentiere mellem flere energiklasser, men mener dog, at det bør være energiklasse 1 der bibeholdes, da denne er den mest omkostningseffektive set i forhold til de boliger vinduerne indbygges i. Vinduesindustrien henviser i forlængelse heraf til, at det ikke giver dokumenterbare ekstra energibesparelser for bygningsejere at vælge vinduer i en energiklasse, der ligger over mindstekravene ved vinduesudskiftning i bygningsreglementet.

Ministeriets bemærkninger

Krav til vinduer

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig, at der er ønske om at tage hensyn til at forsatsruder med 3-lagsenergiruder. Ministeriet tager dette til efterretning og ændrer kravet for ruden i forsatsrammen til følgende i § 12, stk. 1, nr. 6: U-

værdi på maksimalt $1,2 \text{ W/m}^2\text{K}$ samt g-værdi (solvarmetransmittans) på minimum 0,5. Dette ændres, for at tiltaget kan inkludere 3-lagsenergiruder, som er mere energieffektive end 2-lagsenergiruder, men ikke kan overholde kravet om $\geq 0,6$. Ministeriet finder det ikke hensigtsmæssigt at indføre krav til lystransmittans, eftersom det vil medføre ekstra arbejde for både ansøger og myndighed, uden at der forekommer en energimæssig besparelse.

Dokumentation af tykkelse/U-værdi

Ministeriet bemærker, at der ikke er vanskeligheder med at dokumentere U-værdier før eller efter projektets gennemførelse. Værdien for vinduerne før renoveringen fremgår af energimærket og indhentes automatisk af Energistyrelsen i forbindelse med beregning af tilsagnets størrelse. U-værdi kravet til vinduet efter renoveringen er udelukkende et krav til ruden i forsatsrammen (U_g), og denne fremgår af oplysninger fra rudeproducenten.

Forenkling af energiklasser

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet kvitterer for den positive tilkendegivelse af forenklingen af energiklasser. Ministeriet fastholder, at der kun gives tilskud til vinduer i energiklasse 2, da disse vinduer giver den største energibesparelse for opvarmning af boligen. Antallet af produkter i energiklasse 2 er firdoblet i løbet af Bygningspuljens levetid, og ministeriet ønsker at understøtte denne udvikling.

3. Omfanget af de tilskudsberettigede tiltag

Københavns Kommune anfører, at byggeteknisk rådgivning bør være et krav og være omfattet af de tiltag, det er muligt at opnå tilskud til under Bygningspuljen.

Ligeledes ser Københavns Kommune gerne, at etageboligejendomme med tidsvarende fjernvarmeanlæg omfattes af tilskudsordningen, da energisparepotential ved renovering af disse er stort.

Københavns Kommune og Danske Bygningskonsulenter anfører, at der også findes store energisparepotentialer i D-mærkede boligejendomme, og at en optimering af driften af bygningerne oftest er lige så relevant i ejendomme med et bedre energimærke end E, F eller G. Derfor bør D-mærkede ejendomme også kunne opnå tilskud.

Glarmersterlauget og Glasindustrien bemærker, at udskiftning af hele vinduer med komplette ramme-karm systemer anvender en stor mængde ressourcer og øger affaldsmængden sammenlignet med udskiftning af ruden alene, hvorfor det foreslås at indføre en mulighed for tilskud til udskiftning af gamle termoruder til nye energiruder i eksisterende ramme-karm systemer.

EjendomDanmark anbefaler, at støtte fra energirenoveringspuljen undtages fra den lejeretlige regel om, at støtte til energiforbedringstiltag i udlejningsejendomme skal fratrækkes den forbedringsudgift, som en eventuelt lejetilpasning beregnes efter. I forlængelse heraf foreslår EjendomDanmark, at der heller ikke i bekendtgørelsen stilles krav om, at udlejere skal informere lejerne om dette.

EjendomDanmark vurderer, at det er unødigt indskrænkende, at bekendtgørelsesudkastet lægger op til, at der ikke kan opnås støtte til energiforbedring af hulmure og foreslår, at denne bygningsdel omfattes af de støtteberettigede tiltag.

EjendomDanmark finder, at støtteindsatsen til energiforbedringer af en bygnings drift burde omfatte mere uprøvede løsninger med tilstrækkeligt energiforbedringspotentiale frem for alene at basere sig på de definerende og velkendte teknologiske løsninger, som er oplistet i forslagets § 4, stk. 2, nr. 1.

VinduesIndustrien vurderer, at opdelingen i en pulje for varmepumper og en pulje for energirenovering af klimaskærm ikke honorerer EU's princip om Energy Efficiency First, da energimærke er en samlet vurdering af boligens energimæssige kvalitet. VinduesIndustrien anbefaler derfor at fjerne de produktrettede tilskud og alene meddele tilskud på baggrund af, om en boligejer er i stand til at løfte boligens samlede energimærke. Dette vil desuden gøre tilskuddet produkt- og teknologineutralt.

Dansk Erhverv ønsker et energieffektiviserings- og elektrificeringsfradrag i stedet for en tilskudspulje til energirenoveringer, da disse er tunge at administrere og medfører stop-go effekter, da investeringer i den grønne omstilling bliver udskudt, indtil der kan opnås tilskud.

Flow Loop foreslår, at energirenoveringspuljen udstrækkes til også at dække tilskud til recirkulerende brusere.

Grundfos og SYNERGI opfordrer til, at puljen fremover udvides, så den yder tilskud til projekter, der fremmer digitalisering, bygningsautomatik, installationer og fleksibilitet, herunder eksempelvis cirkulationspumper.

Ministeriets bemærkninger

Krav om byggeteknisk rådgivning

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vil ikke fremsætte krav om byggeteknisk rådgivning, da langt de fleste projekter er små og overskuelige. Det vil i disse tilfælde ikke give projekterne større kvalitet, men blot forøge omkostningerne.

Utidssvarende varmfordelingsanlæg

Ministeriet kvitterer for opfordringen til at støtte projekter, der fremmer digitalisering, bygningsautomatik og installationer. Ministeriet vil lade det indgå i overvejelserne

samt den løbende dialog om potentielle energibesparelser, men har på nuværende tidspunkt ikke datagrundlaget til at imødekomme forslaget.

D-mærkede ejendomme

Ministeriet anerkender, at der er besparelspotentiale i D-mærkede ejendomme. Det er et politisk ønske, besluttet af forligskredsen tilbage i 2021, at puljemidlerne skal tilskynde projekter, som giver de største energibesparelser, og som løfter isoleringsevnen i de dårligste bygninger til helårsbeboelse. Derfor er det valgt at målrette mod huse med energimærkerne E, F og G.

Udskiftning af rude frem for hele vinduer

Ministeriet vurderer, at energibesparelsen ved at udskifte ruden i stedet for hele vinduet er for lille, da de fleste eksisterende vinduesrammer ikke er forberedt til en højisolerede 3-lags rude.

Fratrække tilskud i udlejningsejendomme

Ministeriet vurderer, at forslaget om, at § 10, stk. 6 ændres, således at ejere af udlejningsejendomme ikke er forpligtede til at fratrække tilskuddet i forbedringsudgiften, hvoraf der beregnes en eventuel lejeforhøjelse, ikke er i overensstemmelse med ordningens formål.

Ministeriet vurderer, at anvendelsen af tilskud til at øge indtjeningen på udlejningsejendomme ikke er en del af puljens oprindelige formål. Ministeriet anser det således ikke som hensigtsmæssigt at gøre det valgfrit for ejere af udlejningsejendomme at fratrække tilskuddet i den forbedringsudgift, hvoraf en evt. lejeforhøjelse beregnes.

Uisolerede hulmure

Ministeriet vurderer, at besparelspotentialet i uisolerede hulmure er så stort, at det ikke kræver offentlig støtte. Omkostningerne til hulmursisolering er oftest tjent hjem over en kortere årrække. Derfor er det ikke omfattet af støtte fra energirenovringspuljen, da tilskuddet ikke vil have en tilskyndende effekt.

Samling af varmepumpepuljen og energirenovringspuljen på ny

Ministeriet kvitterer for forslaget om at samle varmepumpepuljen og energirenovringspuljen på ny, samt at yde tilskud på baggrund af et løft af boligens energimærke frem for produktrettede tilskud.

Ministeriet bemærker i forlængelse heraf, at opsplitningen blev besluttet med Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022 for at reducere eventuelle stop-go-effekter, gøre puljerne mere enkle at søge og nedbringe sagsbehandlingstiden for ansøgninger om konverteringer.

Erstatte puljen med fradrag mv.

I forhold til forslag om at erstatte tilskudspuljen med et energieffektiviserings- og elektrificeringsfradrag, tilføje tilskud til digitalisering, bygningsautomatik, cirkulationspumper, recirkulerende brusere og inkludere anden ny teknologi, skal ministeriet hermed kvittere for forslagene. Ministeriet bemærker fsva. omdannelsen til en fradragsordning, at det følger af politiske aftaler, at der skal etableres tilskud til energirenoveringer i bygninger.

4. Kontrol og tilsyn

Ifølge EjendomDanmark mangler der proportionalitet i kontrolbestemmelserne i bekendtgørelsesudkastet. EjendomDanmark finder, at hjemmel til adgang uden retskendelse i private ejendomme, samt hjemmel til en generel adgang til at gennemse virksomheders regnskaber strider imod reglerne om boligens ukrænkelighed og brevhemmeligheden. Behovet for fysisk kontrol vurderes at være unødvendigt, hvis ansøgeren kan fremlægge den påkrævede dokumentation.

EjendomDanmark foreslår, at der i strafbestemmelsen fastsættes regler om bødestørrelsen.

Ministeriets bemærkninger

Adgangshjemlen

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet noterer sig bekymringen for, at tilsynshjemlerne er for vidtrækkende i forhold til formålet. Ministeriet bemærker, at bekendtgørelsesforslagets bestemmelse om adgang uden retskendelse alene angår adgang til virksomheder, der har opnået tilsagn. Der er således ikke hjemmel til adgang uden retskendelse i private boliger.

Samtidig er det en forudsætning for at benytte adgangshjemlen, at adgangen til de fysiske installationer og konstruktioner skønnes nødvendig for at tilvejebringe oplysninger til brug for kontrolopgaver i henhold til bekendtgørelsen.

Ministeriet bemærker i forlængelse heraf, at behovet for fysisk kontrol således vil bero på en konkret og individuel vurdering.

Fastsatte bødestørrelser

Til forslaget om at fastsætte regler om bødestørrelsen, skal ministeriet kvittere for forslaget og bemærke, at bødeniveauet afhænger af sagens omstændigheder, herunder særligt størrelsen af den uberettigede vinding. Dermed er det ikke muligt eller hensigtsmæssigt på forhånd at fastsætte bødeniveauer for eventuelle overtrædelser.

5. Øvrige bemærkninger vedrørende bekendtgørelsesudkastet

Københavns Kommune mener, at efterisolering af tag/tagrum stiller så høje krav til, at der sikres tilstrækkelig ventilation af tag/tagkonstruktion, at der bør være krav om byggeteknisk rådgivning til dette. Alternativt at der som minimum stilles krav om, at efterisolering af tag/tagrum udføres i overensstemmelse med "SBI-anvisning 273 – Tage".

Danske Bygningskonsulenter mener, at der mangler styring med, at der opnås en passende isoleringsevne ved at ændre kravene om isolering fra en u-værdi til en isoleringstykkelse. Det vil eksempelvis være muligt at vælge en mineraluld med dårligere lambda-værdi, end kravene er beregnet ud fra, ligesom det heller ikke er muligt at vælge et tyndere, men mere effektivt isoleringsmateriale.

EjendomDanmark mener, at der bør fastsættes rammer for opdeling af puljen på flere ansøgningsrunder af hensyn til ansøgernes muligheder for at tilpasse og planlægge ansøgninger.

EjendomDanmark vurderer, at det er problematisk, at bekendtgørelsesudkastet giver Energistyrelsen mulighed for at fastsætte yderligere krav til ansøger i forbindelse med tilsagn om tilskud, herunder afrapporteringer, tidspunkter og ekstra dokumentationskrav.

EjendomDanmark efterlyser en nærmere definition af begrebet overkompensation, eller at reglerne om overkompensation udgår. EjendomDanmark mener, at det er disproportionalt, at et tilsagn kan nedsættes i tilfælde, hvor ansøger har skaffet sig mulighed for at opnå samme resultater billigere eller mere effektivt end oprindeligt skønnet.

EjendomDanmark finder, at bekendtgørelsen generelt er formuleret på en måde, der gør reglerne utilgængelige og uforståelige, og anbefaler, at bekendtgørelsen gennemskrives for at øge tilgængeligheden og overblikket over de enkelte krav.

EjendomDanmark og Danske Bygningskonsulenter har en række forslag til steder, hvor bekendtgørelsen kan gøres mere sprogligt tilgængelig, som ikke gennemgås i detaljer i høringsnotatet.

EjendomDanmark efterlyser en forældelsesfrist for Energistyrelsens mulighed for at træffe afgørelse om bortfald af tilsagn.

Andelsboligforeningernes Fællesrepræsentation opfordrer til, at det præciseres, hvilket tilskud, der kan opnås til energimærkning i forbindelse med ansøgning om tilsagn om tilskud til energirenoveringsprojekter over 10.000 kr., da der ikke fremgår yderligere beløbsgrænser i bekendtgørelsesforslagets § 16.

Grundfos mener, at der bør være et dokumentationskrav til indregulering af bygningens varmesystem, hvis man benytter varmepumpepuljens midler.

Ministeriets bemærkninger

Krav om byggeteknisk rådgivning

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet vil med energirenoveringspuljen give boligejere incitament til at gennemføre energiforbedringsprojekter. Projekterne skal udføres af CVR-registrerede virksomheder. Deres faglighed i støttede så vel som ikke-støttede projekter skal sikre, at projekterne udføres i overensstemmelse med gældende regler og anvisninger.

U-værdi

Ministeriet har kunnet konstatere, at det har været besværligt for boligejere at dokumentere krav til U-værdien efter energirenoveringsprojektets udførelse. Dette har medført, at Energistyrelsen i mange tilfælde har måttet efterspørge yderligere oplysning med forlænget sagsbehandlingstid til følge.

Ministeriet har forelagt forslag til forenklinger af reglerne for efterisolering af tage, lofter, vægge og gulve for flere parter i isoleringsbranchen, og forenklingerne er her blevet modtaget meget positivt. Ved udvendig efterisolering af ydervæg er det muligt at benytte et mere effektivt isoleringsmateriale og dokumentere U-værdi ved beregning, hvis man ønsker en tyndere isolering, end tykkelseskravet angiver.

Rammer for puljeåbninger

Ministeriet bemærker til forslaget om rammer for opdeling af puljeåbninger, at tidspunktet for åbning af ansøgningsrunderne afhænger af praktiske forhold hos Energistyrelsen. Bekendtgørelser og it-systemer skal fx være klar til at håndtere den store sagsmængde, der følger. Da der er afsat penge på finansloven, som skal udmøntes inden for det pågældende år, vil det dog altid være givet, at der er mindst én puljeåbning årligt.

Ministeriet bemærker, at oplysninger om forestående puljeåbninger offentliggøres på statens-tilskudspuljer.dk forud for åbningen, ligesom der annonceres for puljeåbningen på SparEnergi.dk. Det er desuden muligt at skrive sig op til et nyhedsbrev på Spareenergi.dk og dermed få direkte besked, når en kommende puljeåbning annonceres.

Energistyrelsens mulighed for at fastsætte yderligere ansøgningskrav

Ministeriet bemærker, at der kan opstå behov for yderligere fastlæggelse af vilkår efter tilsagnet er meddelt. Det vil derfor være uhensigtsmæssigt at fjerne denne adgang. Behovet kan opstå af hensyn til praktiske udfordringer med IT, kontrol og stikprøver, tilpasning af fejlbehæftede tilsagnsbreve og lignende.

Overkompensation

I forhold til overkompensation skal ministeriet bemærke, at det er en forudsætning for ordningen og brugernes tillid til administrationen, at der alene sker udbetaling af det beløb, som en given ansøger er berettiget til.

Det er nødvendigt, at Energistyrelsen har hjemmel til at nedsætte beløbet i det tilfælde, hvor en ansøger er meddelt et tilsagn efter satserne for ikke-momsregistrerede virksomheder, men viser sig at være momsregisteret, og således alene er berettiget til en lavere tilskudssats. Desuden kan man aldrig få udbetalt mere i støtte end de faktiske udgifter til projektet, og alt over dette beløb vil derfor også anses som overkompensation.

Sproglig tilgængelighed

Ministeriet kvitterer for de konkrete forslag til, hvordan bekendtgørelsen kan gøres mere sprogligt tilgængelig. Ministeriet noterer sig forslaget i forbindelse med evt. justeringer, der måtte komme af ordningen.

Bortfald af tilskud

Ministeriet bemærker, at bekendtgørelsens bestemmelse af helt eller delvist bortfald af tilskud allerede oplister de tilfælde, hvor Energistyrelsen kan give helt eller delvist afslag på en ansøgning om udbetaling. En sådan afgørelse vil naturligt meddeles i forlængelse af en ansøgning, hvorfor forslaget om at indføre en forældelsesfrist herfor, ikke vurderes at være relevant.

Obligatorisk indregulering af varmepumper

Ministeriet kvitterer for forslaget om obligatorisk indregulering af varmepumper i forbindelse med tilskud fra varmepumpepuljen.

6. Ændringer i bekendtgørelsesudkastet, som høringsvarene har givet anledning til

Der er foretaget følgende ændringer og præciseringer i bekendtgørelsesudkastet:

Kapitel 3 om afgørelse om fyldestgørende ansøgning og tilsagn om tilskud

Rettelse af henvisning i § 11, stk. 1, så der henvises til § 4, stk. 1, nr. 2, i stedet for nr. 3, som ikke findes.

§ 12, stk. 1, nr. 6 ændres til: "... samt *g*-værdi (solvarmetransmittans) på minimum 0,5." i stedet for minimum 0,6.